

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Puupponen, Antti

Title: Ketä päättäjä kuuntelee?

Year: 2021

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittaja & Teollisuusliitto ry, 2021

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Puupponen, A. Ketä päättäjä kuuntelee?. Tekijä: teollisuusliittolaisen lehti, (2), 17.
https://www.lehtiluukku.fi/lehti/tekija/_read/02-2021/270821.html

Ketä päättäjä kuuntelee?

ANTTI PUUPPONEN

Kirjoittaja on ympäristöpolitiikan dosentti, joka työskentelee Jyväskylän yliopistossa yliopistotutkijana Just food -hankkeessa, jossa tutkitaan reilua, kestävä ja ilmastoviisasta ruokajärjestelmää. Hänellä on kokemusta myös kunnallisista luottamustehtävistä.

”Hyvää päivää. Onko valtuutettu puhelimessa? Huomasin, että tulevan kokouksenne esityslistalla on edustamaani yhteisöä koskeva asia. Päätösehdotuksessa ei ole nyt huomioitu meidän näkökulmaamme. Mielestäni ehdotus on myös lainvastainen. Haluan perustella asiaa vielä tarkemmin.”

Tällainen puhelu saattaa kuulostaa kunnallisen luottamushenkilön korvaan tutulta. Sitä voidaan pitää vaikuttajaviestintänä tai lobbauksena. Niillä tarkoitetaan pyrkimyksiä vaikuttaa päätöksentekoon erilaisen vuorovaikutuksen ja keskustelujen kautta.

Koronakriisin ohella on menossa useampia yhteiskunnallisia murroksia, kuten talouden murros ja kestävyysmurros. Osa ihmisistä ja yrityksistä näkee murroksessa mahdollisuuden. Toisille se tuntuu pelottavalta, ja heistä entinen toimintatapa vaatii puolustamista. Lobbaamista tehdäänkin sekä uusien asioiden puolesta että niitä vastaan. Tällä on iso vaikutus yhteiskunnalliseen kehitykseen ja sen nopeuteen. Asia on havaittavissa esimerkiksi kestävyysmurroksessa etsittäessä ratkaisuja liikennejärjestelyihin, yhdyskuntasuunniteluun tai kestävämpiin julkisiin hankintoihin.

Koronakriisi on korostanut sähköisen viestinnän merkitystä. Poliittinen päätöksentekijä kohtaakin lobbausta todennäköisesti ensimmäiseksi sähköpostin välityksellä. Kriisin alussa moni päättäjä huomasi, miten erilaisten sähköpostiviestien määrä kasvoi. Toisaalta myös roskapostia tuli enemmän, ja erilaiset huijaritkin aktivoituivat.

Kuntavaalit osuvat nyt keskelle kriisin hoitoa. Vaikka lobbauksen kannalta EU, eduskunta ja lainsäädäntötyö ovat kiinnostavampia kohteita, niin myös tulevia kuntapäättäjiä lobataan. Esimerkiksi yritykset, järjestöt, puolueet ja ammattiliitot lobbaavat myös kunnissa. Myös tavalliset kuntalaiset tekevät lobbausta itselleen tärkeissä kysymyksissä. Lobbaus onkin sekä ammattimaista että arkipäiväistä toimintaa.

Lobbauksen merkitystä perustellaan sillä, että kukaan päättäjä ei ole kaikkien alojen asiantuntija. Osaavalta ja asiantuntevalta lobbaustaholta voi saada arvokasta tietoa päätöksentekoon. Parhaimmillaan tämä johtaa hyvähenkisiin dialogeihin ja auttaa tekemään päätöksiä. Myös kuntapäättäjän on itse hyvä hallita tiettyjä lobbaustaitoja edistäessään kuntansa asioita laajemmassa verkostossa. Kyse on pohjimmiltaan edunvalvontatyöstä.

Koronakriisin yhteydessä on ollut nähtävissä myös asian toinen puoli. Kun muutos on nopeaa ja päätöksiä on tehtävä ripeästi, niin helposti tulee myös virhearviointeja ja hätiköityjä ratkaisuja. Päättäjän onkin oltava tarkkana siinä, ketä kuuntelee. Vastuu päätöksestä jää päättäjälle.

Miten sitten arvioida lobbauksen luotettavuutta? Lobbarin on hyvä toimia avoimesti. Päättäjän on syytä selvittää lobbaamisen taustat ja motiivit sekä miettiä, mitä muita tahoja tulisi kuunnella, jotta näkökulma pysyy riittävän monipuolisena. Lisäksi päättäjät tarvitsevat myös koulutusta kriisitilanteiden päätöksentekoon ja siihen, miten toimitaan erilaisten sidosryhmien kanssa. Hyvänä ohjenuorana toimii myös kuntalaki, joka velvoittaa edistämään kunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimimaan arvokkaasti luottamustehtävän edellyttämällä tavalla.

Koronakriisin alussa nostettiin esiin vanha viisaus: ”Pidä pää kylmänä ja sydän lämpimänä.” Se on hyvä ohje myös kunnalliseen päätöksentekoon ja sidosryhmätoimintaan. Suoranaisia huijausyrityksiä varten on olemassa myös tietokoneen delete-näppäin. Sekin voi olla joissain tilanteissa keino edistää kestävämpää murrosta ja päätöksenteon laillisuutta. Siitä hyötyvät lopulta kaikki.

”Päättäjän on syytä selvittää lobbaamisen taustat ja motiivit.”